

Dosarul nr. 3ra-353/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: E. Bancov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: V. Movilă, E. Dvurecenschii, N. Veleva)

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov și Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă Ion Fana împotriva Societății pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz”, persoanelor terțe Victoria Fana și Societatea cu Răspundere Limitată „Cahul-Gaz” cu privire la anularea deciziei nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și calculului consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018 și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admis apelul declarat de Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, casată integral hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoria Cahul, sediul Central și pronunțată o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 15 august 2018 Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldovagaz”, persoanelor terțe Victoria Fana și SRL „Cahul-Gaz” cu privire la anularea deciziei nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și calculului consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018, prin care s-a stabilit consumul de gaze naturale pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018 în mărime de 16932 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-7).

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 17 martie 2016, SRL „Cahul-Gaz” a demontat echipamentul de măsurare a gazelor naturale de model G 4 BK nr. 6827956 de la consumatorul casnic Ion Fana, domiciliat în mun. Xxxxx, str. xxxxx. În locul contorului demontat a fost instalat un alt echipament de măsurare de model G 2,5 BK

nr. 1865178, care fusese deja folosit și la alți consumatori, întrucât avea indicațiile 4170 m³ consumați la data instalării la domiciliul său.

Reclamantul a susținut că la 16 ianuarie 2017 SRL „Cahul-Gaz” a efectuat un control al echipamentului de măsurare G 2,5 BK nr. 1865178, însă careva încălcări ale clauzelor contractuale nu au fost depistate. Ulterior, la 27 martie 2018, echipamentul de măsurare a fost demontat, indicându-se că, contorul are intervenții vizibile, astfel încât există dubii referitor la intervenția străină asupra mecanismului de calcul. Echipamentul de măsurare a fost sigilat și expediat la 12 aprilie 2018 la Centrul de Expertize Independente „Cexin” SRL în vederea stabilirii dacă a fost violată integritatea contorului de gaz, sigiliilor lui și dacă a existat influență asupra sumatorului mecanismului de control.

Reclamantul a notat că la 17 aprilie 2018 a fost întocmit raportul de expertiză extrajudiciară nr. 138 din 17 aprilie 2018, în baza căruia a fost stabilit că în urma cercetării sigiliilor indicate cu folosirea microscopului MFC-10, cu mărire până la 56 ori, careva indicii care demonstrează despre suprafixare n-au fost depistate. Totodată, în rezultatul examinării detaliate a suprafețelor mecanismului de calcul, realizată cu ajutorul unui microscop MBS-10 la diferite mărimi, s-a stabilit că în partea de jos a fantei pentru montarea corectorului, care este amplasat în partea inferioară a mecanismului de calcul, exista o deteriorare și distrugerea plasticului formată dintr-un obiect străin (foto nr. 2, 4, 7). Pentru a investiga starea pieselor mecanismului de calcul, sigiliul a fost înlăturat, iar mecanismul de numărare a fost separat de corpul contorului. Analiza ulterioară a suprafețelor interne și a părților mecanismului de calcul (sumator), folosind un microscop, s-a constatat că pe suprafața calculatorului penultim al discului există un strat suplimentar din substanță de culoare albă și urme de acțiune mecanică sub formă de centuri de protecție (foto 8, 10). Forma și amplasarea lor demonstrează că ele s-au format prin contactul discurilor mecanismului de calcul cu pereții sumatorului. Rezultatele primite sunt suficiente pentru concluzia că la contorul de gaz G 2,5 nr. 1865178 a avut loc o acțiune de forță (strângere), prin care s-a produs frânarea mecanică a discurilor sumatorului. Cercetarea sigiliului suspendat cu nr. 7018599 (fără demontare), cu utilizarea microscopului indicat mai sus, urme de reinstalare n-au fost depistate.

Reclamantul a punctat că la 14 iunie 2018 a fost întocmit procesul-verbal nr. 16 al ședinței comisiei de examinare a cazurilor de încălcare a clauzelor contractuale de către consumatorii finali, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, prin care s-a dispus de efectuat calculul consumului de gaze naturale prin metoda sistemului paușal pentru perioada de 85 zile (01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018).

Reclamantul a afirmat că la 10 mai 2018 SRL „Cahul-Gaz” a întocmit actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, în care a reflectat concluziile din raportul de expertiza extrajudiciară nr. 138 din 17 aprilie 2018.

Reclamantul a precizat că prin decizia nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale a SA „Moldovagaz”, s-a decis de a efectua calculul consumului de gaze naturale prin metoda sistemului paușal pentru perioada de 85 zile (01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018), iar prin calculul consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018 s-a stabilit suma de 16932,98 de lei.

Reclamantul a punctat că la 16 iulie 2018 a depus prin intermediul reprezentantului său, Victoria Fana cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018 și calculului consumului de gaze

naturale în mărime de 16932,98 de lei din 14 iunie 2018, precum și prezentarea actelor premergătoare emiterii deciziei din 14 iunie 2018.

Reclamantul a indicat că prin răspunsul din 01 august 2018, SA „Moldovagaz” a respins cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată, inclusiv fiindu-i remise și actele solicitate în cerere.

Reclamantul consideră neîntemeiată decizia SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018 și calculul consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018, și deci urmează a fi anulate integral, or după cum rezultă din procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare de model G 2,5 BK nr. 1865178 din 17 martie 2016, la data instalării contorul de gaze deja avea pe indicator 4170 m³ consumați. Acest lucru demonstrează că contorul de gaze a fost instalat și folosit anterior de alți consumatori o perioadă destul de îndelungată. Mai mult ca atât, deși la 11 martie 2016 contorul de gaze a trecut verificarea metrologică, fiindu-i eliberat buletinul de verificare metrologică nr. 316, acest controlul metrologic se rezumă doar la verificarea corectitudinii măsurării volumului de gaze consumat de echipamentul de măsurare. Controlul metrologic nu se expune asupra existenței/inexistenței intervențiilor la mecanismul de calcul, întrucât asupra acestui fapt se poate expune doar expertul.

Reclamantul a precizat că înainte de a-i fi instalat echipamentul de măsurare, acesta nu a fost supus expertizei extrajudiciare pentru a se constata dacă au existat sau nu intervenții asupra mecanismului de calcul din partea consumatorilor anteriori, care au folosit acest contor.

Reclamantul a relevat că aproximativ după nouă luni de instalare, și anume la 16 ianuarie 2017 SRL „Cahul-Gaz” a efectuat un control al echipamentului de măsurare și careva încălcări nu au fost depistate. Prin urmare, cu toate că SA „Moldovagaz” a inclus în calculul consumului de gaze naturale inclusiv consumul pentru cazanul cu gaz, încălzirea casei se realizează pe timp de iarnă preponderent cu lemne la sobe. De altfel, așa cum rezultă din istoricul consumului de gaze naturale, oricum consumul de gaze a fost unul semnificativ (ianuarie 2018 - 392 m³, februarie 2018 - 339 m³, martie 2018 - 444 m³), care poate fi raportat în mod comparativ cu perioada similară 01 ianuarie 2017 – 01 aprilie 2017, în care nu s-au depistat careva presupuse încălcări ale clauzelor contractuale. Reieșind din cele expuse, consideră că nu a existat nici un consum fraudulos de gaze naturale, iar volumul consumat de gaze naturale a fost similar în perioadele de referință expuse mai sus.

Reclamantul a relatat că raportul de expertiză extrajudiciară nr. 138 din 17 aprilie 2018, nu poate fi reținut ca probă pertinentă, utilă și concludentă, deoarece art. 19, 66 și 67 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, prevede expres dreptul de a efectua expertize extrajudiciare doar instituțiile publice de expertiză judiciară și birourile de expertiză judiciară, iar SRL „Cexin” nu se include nici în una din aceste categorii și nu este înregistrată în Registrul deținut de Ministerul Justiției în acest scop.

Reclamantul a invocat că instituția de expertiză a fost aleasă în mod unilateral, cu toate că a solicitat numirea unei expertize judiciare trasologice la Centrul Național de Expertize Judiciare, mai ales că, la efectuarea expertizei judiciare nu a avut posibilitatea să adreseze întrebările vis-a-vis de obiectul litigiului.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și calculului consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018, prin care s-a stabilit

consumul de gaze naturale pentru perioada 01 ianuarie 2018- 27 martie 2018 în mărime de 16932 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, acțiunea depusă de Ion Fana, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 170, 173-184, vol. I).

La 12 iulie 2019 Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a declarat apel împotriva hotărârii din 11 iulie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 185199, 203, vol. I).

Prin decizia din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, casată integral hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central și emisă o nouă decezie de admitere parțială a acțiunii depuse de Ion Fana. Astfel, a fost anulată parțial decizia SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final Ion Fana a clauzelor contractuale în partea perioadei de calcul 01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018. În rest, decizia SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018, în partea constatării încălcării clauzelor contractuale, a fost menținută. Totodată, a fost încasat de la SA „Moldovagaz” în beneficiul lui Ion Fana suma de 2050 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 23 ianuarie 2020 Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a declarat recurs împotriva deciziei din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 248-250, vol. I).

În motivarea recursului, recurentul Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a invocat că instanța de apel a interpretat eronat legea și nu a ținut cont de faptul că echipamentul de măsurare verificat metrologic și instalat la el de către SRL „Cahul-Gaz” a fost preluat de la alți consumatori fără a fi verificat faptul existenței intervenției interne din partea consumatorului anterior.

Recurentul a punctat că verificarea metrologică, nu include și verificarea intervențiilor străine în mecanismul de calcul, fapt care se confirmă și prin răspunsul Institutului Național de Metrologie nr. 10-23/14 din 20 august 2018.

Recurentul a notat că echipamentul de măsurare înainte de a fi instalat la el nu a fost supus expertizei extrajudiciare pentru a se constata dacă au existat sau nu intervenții asupra mecanismului de calcul din partea consumatorilor anterior care au folosit acest contor. De fapt, probarea acestor circumstanțe sunt puse în sarcina emitentului actului administrativ, conform art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Recurentul a precizat că nu a fost informat despre faptul că contorul a fost trimis la expertiză și nici oferită posibilitatea de a formula întrebări, precum și a alege instituția de expertiză.

Recurentul a remarcat că SA „Moldovagaz” a inclus în calculul consumului de gaze naturale, inclusiv și consumul pentru cazanul cu gaze, însă încălzirea casei se realizează pe timp de iarnă preponderent cu lemne la sobe.

Recurentul a subliniat că prin concluzia din raportul de expertiză întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare (f.d. 100-106, vol. I), se menționează cert că presupusa intervenție în echipamentul de măsurare este una vizibilă. Cu toate acestea, în procesul-verbal întocmit de SA „Moldovagaz” nu este analizat momentul de la care dată urma să fie calculată pretinsa pagubă conform sistemului pașal, și anume de la

data citirii ultimilor indicații ale contorului.

Recurentul a relevat că conform notei informative restabilite de către intimată, după pretinsa pierdere (f.d. 154, vol. I), se indică că nu s-a avut acces la echipamentul de măsurare în perioada pentru care s-a calculat prejudiciul conform sistemului paușal, respectiv nu este clar cum au fost emise facturile pentru lunile ianuarie-martie 2018, pentru care a achitat gaze naturale, nefiind facturat un consum identic, dar absolut diferit, fapt ce rezultă din istoricul consumului de gaze naturale pentru perioada ianuarie-martie 2018.

Recurentul a invocat că conform facturilor anexate la dosar facturarea consumului de gaze naturale are loc la 31 a lunii curente, astfel pentru luna ianuarie 2018, factura a fost emisă la 31 ianuarie 2018, însă în conținutul acesteia nu este indicat faptul că volumul de gaze naturale a fost determinat estimativ, adică în lipsa controlului la indicațiile contorului.

Recurentul a menționat că nu a fost informat de către furnizor că nu are acces la echipamentul de măsurare.

La 13 februarie 2020, SA „Moldovagaz” a depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 12-14, 17, vol. II).

În motivarea recursului, recurenta SA „Moldovagaz” a indicat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele și a aplicat și interpretat eronat normele de drept material, iar concluziile expuse în decizia contestată nu sunt clare. Totodată, cheltuielile de judecată sunt repartizate contrar prevederilor art. 94-96 Cod de procedură civilă.

Recurenta a relatat că instanța de apel a confundat noțiunile de control vizual al echipamentului de măsurare reglementat de pct. 155 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, cu lipsa accesului la echipamentul de măsurare.

Recurenta a relevat că stabilirea indexului de consum se poate face în mai multe modalități și anume: prin examinare vizuală a contorului, prin utilizarea mijloacelor electronice de la distanță și prin estimare. Reper pentru calculul consumului de gaze naturale prin metoda sistemului paușal au servit mai multe acte, inclusiv nota de serviciu a controlorului de sector din 28 martie 2018, din care rezultă perioada de calcul.

Recurenta a evidențiat că această notă și restul actelor au fost examinate în ședința din 14 mai 2018 de către Comisia de examinare și transmitere a documentelor pentru examinarea cazurilor de încălcare a clauzelor contractuale de către consumatorii finali, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, ce activează pe lângă operatorul SRL „Cahul-Gaz”, care a decis să transmită materialele furnizorului SA „Moldovagaz”.

Recurenta a menționat că SA „Moldovagaz” a examinat toate actele propuse de către operatorul de rețea, iar ulterior SRL „Cahul-gaz” a decis să adopte decizia nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale. Decizia dată a fost contestată prin cerere prealabilă de către Ion Fana, iar prin răspunsul la cererea prealabilă, a anexat și o parte din actele în original și în copii, inclusiv originalul notei de serviciu a controlorului de sector din 28 martie 2018.

Recurenta a invocat că după expedierea notei de serviciu consumatorului, controlorul de sector, Ion Vâzdoagă a eliberat la 01 iulie 2019 duplicatul acesteia, prin care se confirmă faptul că o notă similară a fost prezentată la 28 martie 2018. Din conținutul notei reiese că consumatorul deseori lipsea de acasă, iar indicațiile contorului erau transmise prin telefon.

Recurenta a remarcat că citirea indicilor de consum se face doar de către reprezentantul operatorului, iar din explicațiile acestuia rezultă că ultimul control vizual al echipamentului de măsurare a avut loc la 31 decembrie 2017. Prin urmare, furnizorul a calculat prejudiciul pentru perioada de 85 de zile (01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018).

Recurenta a subliniat că prevederile pct. 118 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, nu are incidență asupra litigiului dedus judecătii. De altfel, operatorul de rețea nu are dreptul să solicite deconectarea de la echipamentul de măsurare a consumatorului, deoarece acesta a oferit acces direct după 2 luni, adică în luna martie.

Recurenta a afirmat că operatorul de rețea este în drept să emită facturi în baza calculelor estimative ale consumului de gaze naturale pe o perioadă nu mai mare de 2 luni. Operatorul a făcut estimările în baza indicilor transmiși prin telefon, iar facturile de consum pentru lunile ianuarie, februarie 2018 sunt o confirmare în acest sens. Consumatorul a achitat facturile date în termen, fără să le conteste, fapt care indică asupra acordului tacit cu calculele consumului de gaze naturale.

Recurenta a învederat că odată ce instanțele ierarhic inferioare au recunoscut legalitatea deciziei contestate în partea încălcării clauzelor contractuale, cheltuielile pentru expertiză în mărime de 2100 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 2000 de lei urmau a fi suportate integral de către Ion Fana.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Luând în considerație că recurenții Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov și SA „Moldovagaz” au declarat recurs împotriva deciziei din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, la 23 ianuarie 2020 și respectiv 13 februarie 2020, iar conform avizelor de recepție anexate la materialele cauzei, recurenții au făcut cunoștință cu decizia contestată, la 23 ianuarie 2020 (f.d. 7, 9, 10, vol. II), Colegiul ajunge la concluzia că recurenții Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov și SA „Moldovagaz” s-au conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Prin încheierea din 08 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost numită examinarea recursurilor declarate de Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov și SA „Moldovagaz”, în complet de 5 judecători pentru data de 27 mai 2020 (f.d. 41, vol. II).

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de către SA „Moldovagaz” întemeiat, urmând a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov și SA „Moldovagaz”, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) și c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul; casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La caz, instanța de recurs menționează că, materialele cauzei denotă cu certitudine că, la 17 martie 2016 SRL „Cahul-Gaz” a demontat echipamentul de măsurare a gazelor naturale de model G 4 BK, nr. 6827956 de la consumatorul casnic Ion Fana, domiciliat în mun. xxxxx, str. xxxxx. Iar, în locul contorului demontat a fost instalat un alt echipament de măsurare de model BK G 2,5, nr. 1865178, cu indicația consumului de gaze de 4170 m³. (f.d. 16, vol. I).

La 16 ianuarie 2017 SRL „Cahul-Gaz” a efectuat un control al echipamentului de măsurare BK G 2,5, nr. 1865178, însă careva încălcări ale clauzelor contractuale nu au fost depistate (f. d. 17, vol. I).

La 27 martie 2018 echipamentul de măsurare de model BK G 2,5, nr. 1865178, a fost demontat și sigilat, din motiv că contorul are intervenții vizibile, astfel încât exista dubii referitor la intervenția străină asupra mecanismului de calcul, fapt consemnat în actul de demontare a echipamentului de măsurare a gazelor. Totodată, în actul menționat, a fost indicat că Ion Fana urmează să se prezinte la sediul SRL „Cahul-Gaz”, la 29 martie 2018, ora 14⁰⁰. (f.d. 18, vol. I).

Conform procesului-verbal de primire-predare a echipamentului de măsurare din 29 martie 2018, consumatorul final Ion Fana a predat echipamentul de măsurare nr. 1865178, împachetat și sigilat cu sigiliul nr. 07/A558320, indicând că dorește să fie prezent la efectuarea expertizei tehnico-științifică (f.d. 44, vol. I).

Prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. 138 din 17 aprilie 2018, s-a stabilit că la contorul de gaz G 2,5 nr. 1865178, semne de încălcare a amprentelor sigilatorului de fixare a corpului sumatorului la corpul dispozitivului de calcul, n-au fost depistate. Pe mecanismul de calcul (sumatorul), la contorul de gaz dat a avut loc o acțiune de forță (deteriorarea și distrugerea plasticului prin apăsare), prin care s-a produs frânarea mecanică a discurilor sumatorului. Iar, la sigiliul suspendat polimeric cu nr. 7018599, urme de reinstalare nu au fost depistate (f.d. 20, vol. I).

Prin actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 10 mai 2018, a fost stabilit că la echipamentul de măsurare pe mecanismul de calcul a avut loc o acțiune de forță (deteriorarea și distrugerea plasticului prin apăsare), care a produs frânarea mecanică a discurilor consumatorului (f.d. 21, vol. I).

În rezultat, prin decizia SA „Moldovagaz”, Direcția furnizare gaze și relații cu consumatorii, Secția furnizare gaze Teritorială Cahul privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale nr. 16 din 14 iunie 2018, s-a decis ca în conformitate cu prevederile pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale de efectuat calculul consumului de gaze naturale prin metoda sistemului paușal pentru perioada de 85 zile (01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018), iar cheltuielile suportate de operatorul de rețea să fie puse pe seama consumatorului. (f.d. 11, vol. I).

Nefiind de cord cu decizia menționată, la 15 august 2018 Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldovagaz”, persoanelor terțe Victoria Fana și SRL „Cahul-Gaz” cu privire la anularea deciziei nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și calculului consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018, prin care s-a stabilit consumul de gaze naturale pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018 în mărime de 16932 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-7).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Ion Fana (f.d. 170, 173-184, vol. I).

Curtea de Apel Cahul examinând apelul declarat de Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a conchis asupra necesității admiterii acestuia, casării integrale a hotărârii din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și emiterea unei noi decizii de admitere parțială a acțiunii depuse de Ion Fana. Astfel, a fost anulată parțial decizia SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final Ion Fana a clauzelor contractuale în partea perioadei de calcul 01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018. În rest, decizia SA „Moldovagaz” nr. 16 din 14 iunie 2018, în partea constatării încălcării clauzelor contractuale, a fost menținută. Totodată, a fost încasat de la SA „Moldovagaz” în beneficiul lui Ion Fana suma de 2050 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Judecând cauza în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel a fost emisă cu

aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei, aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, din următoarele considerente.

Conform pct. 14 lit. d) din contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorului casnic din 16 ianuarie 2017, încheiat între SA „Moldovagaz” și Ion Fana, consumatorul casnic are obligația de a păstra intact echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate acestuia.

Punctul 16 lit. b) din același contract, prevede că consumatorul casnic poartă răspunderea prevăzută de contract și de legislație în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul casnic, care a condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

În conformitate cu pct. 78 lit. j) din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011 (în vigoare la data relevantă speței), consumatorul final are obligația să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate echipamentului de măsurare și alte dispozitive și instalații montate de operatorul de rețea la consumatorul final, precum și să se abțină de la orice acțiuni care duc la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale, și să nu influențeze echipamentul de măsurare cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării volumelor de gaze naturale consumate.

Punctul 128 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, prevede că, actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale și/sau concluziile raportului constatării tehnico-științifice, concluziile raportului verificării metrologice de expertiză, rezultatele examinării de către furnizor a altor factori, pot servi furnizorului drept bază pentru luarea deciziei privind încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, dacă acestea indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat. Se interzice furnizorului aplicarea prevederilor prezentului Regulament aferente încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale în cazul în care nu a fost stabilită modalitatea prin care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale care a condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale.

Conform pct. 151 din același Regulament, în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul este în drept să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării. În cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la echipamentul de măsurare, defectarea corpului echipamentului de măsurare, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului), la calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului paușal, se va lua în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare (controlului vizual al echipamentului de măsurare) și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni, în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

Sub imperiul prevederilor citate supra, instanța de recurs învederează că în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, care

au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul este în drept să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării.

În speță, actele și lucrările cauzei atestă indubitabil că la 27 martie 2018 echipamentul de măsurare de model BK G 2,5, nr. 1865178, instalat la locul de consum mun. xxxxx, str. xxxxx, a fost demontat și sigilat, din motiv că contorul are intervenții vizibile, astfel încât exista dubii referitor la intervenția străină asupra mecanismului de calcul, fapt consemnat în actul de demontare a echipamentului de măsurare a gazelor.

Prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. 138 din 17 aprilie 2018, s-a stabilit că la contorul de gaz G 2,5 nr. 1865178, semne de încălcare a amprentelor sigilatorului de fixare a corpului sumatorului la corpul dispozitivului de calcul, n-au fost depistate. Pe mecanismul de calcul (sumatorul), la contorul de gaz dat a avut loc o acțiune de forță (deteriorarea și distrugerea plasticului prin apăsare), prin care s-a produs frânarea mecanică a discurilor sumatorului. Iar, la sigiliul suspendat polimeric cu nr. 7018599, urme de reinstalare nu au fost depistate.

Prin actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 10 mai 2018, a fost stabilit că la echipamentul de măsurare pe mecanismul de calcul a avut loc o acțiune de forță (deteriorarea/distrugerea plasticului prin apăsare), prin care s-a produs frânarea mecanică a discurilor sumatorului.

Totodată, conform raportului de expertiză judiciară nr. 22 din 11 ianuarie 2019, integritatea exterioară a contorului de gaze naturale de tip „G 2,5 BK” nr. 1865178 a fost afectată (încălcată) prin deteriorarea unui sector vizibil al capacului mecanismului de calcul (cavitatea de formă dreptunghiulară), mărginit cu locul de montaj a pinioanelor menționate, astfel asigurându-se accesul la acestea (f.d. 100-103, vol. I).

Așadar, ținând cont de circumstanțele relatate cât și prevederile legale citate supra, Colegiul lărgit decelează că decizia SA „Moldovagaz” privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale nr. 16 din 14 iunie 2018, este legală și întemeiată, or încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul Ion Fana, care au dus la înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat se confirmă fără echivoc prin actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 10 mai 2018, raportul de expertiză extrajudiciară nr. 138 din 17 aprilie 2018 și raportului de expertiză judiciară nr. 22 din 11 ianuarie 2019, din care rezultă cert că, la mecanismul de calcul (sumatorul), la contorul de gaze G 2,5 nr. 1865178 instalat la consumatorul casnic Ion Fana a avut loc o acțiune de forță (deteriorarea și distrugerea plasticului prin apăsare), prin care s-a produs frânarea mecanică a discurilor sumatorului.

În acest context, fiind constatată cert încălcarea de către consumatorul Ion Fana a clauzelor contractuale care au dus la înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, SA „Moldovagaz” corect a dispus, prin prisma pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, calcularea consumului de gaze naturale prin metoda sistemului paușal pentru perioada de 85 de zile (01 ianuarie 2018 – 27 martie 2018) în mărime de 16932, 98 de lei.

Or, conform pct. 113 și 114 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în

Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, consumatorul final este obligat să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate. El este obligat să informeze furnizorul imediat ce depistează deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor aplicate. Furnizorul notifică de îndată acest fapt operatorului de rețea. Se interzice consumatorului final să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare, inclusiv în funcționarea lui, și asupra sigiliilor aplicate lui sau la celelalte instalații ale operatorului de rețea, sau să blocheze accesul personalului operatorului de rețea la acestea. De asemenea, se interzice consumatorului final să influențeze echipamentul de măsurare cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării volumelor de gaze naturale consumate.

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră lipsit de temei juridic argumentul reclamantului/recurent Ion Fana că înainte de a fi instalat un alt echipament de măsurare, la caz, echipamentul de măsurare de model BK G 2,5, nr. 1865178, cu indicația consumului de gaze de 4170 m³, acesta urma a fi suspus expertizei pentru a se constata dacă au existat sau nu intervenții asupra mecanismului de calcul din partea consumatorilor anteriori, or conform art. 104 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, pentru evidența consumului de gaze naturale și decontările între furnizor și consumatorul final se utilizează numai echipamente de măsurare legalizate, adecvate și verificate metrologic, incluse în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova.

În litigiu deferit judecătii, instanța de recurs menționează că echipamentul de măsurare de model BK G 2,5, nr. 1865178, instalat la consumatorul Ion Fana a fost suspus verificării metrologice conform RTM NML 3-05-2003 și în baza rezultatelor a fost admis pentru utilizare, fapt confirmat prin buletinul de verificare metrologică nr. 316 seria A5256331, eliberat de ÎS „CMAC” Cahul, la 11 martie 2016 (f.d. 22, vol. I).

Mai mult, instanța de recurs învederează că este declarativă și irelevantă alegația reclamantului/recurent Ion Fana precum că intervenția asupra mecanismului de calcul putea fi executată de către consumatorii anteriori, deoarece echipamentul de măsurare de model BK G 2,5, nr. 1865178, a fost suspus controlului de către SRL „Cahul-Gaz”, la 16 ianuarie 2017, adică după aproximativ 10 luni de la instalarea acestuia la consumatorul Ion Fana, însă careva încălcări ale clauzelor contractuale nu au fost depistate, iar ulterior la 27 martie 2018 au fost constatate intervenții vizibile, astfel încât exista dubii referitor la intervenția străină asupra mecanismului de calcul (f. d. 17, vol. I).

Este neîntemeiat și argumentul recurentului/reclamant Ion Fana că nu i-a fost oferită posibilitatea de a alege instituția ce urmează să efectueze expertiza, deoarece conform procesului verbal de transmitere-predare a echipamentului de măsurare din 29 martie 2018, Ion Fana a predat personal SRL „Cahul-gaz” echipamentul de măsurare nr. 1865178, împachetat și sigilat cu sigiliul nr. 07/A558320, indicând că dorește să participe la efectuarea expertizei, însă nu a indicat instituția care urmează să efectueze expertiza, fapt care și prezumă că alegerea dată a fost lăsată la discreția furnizorului.

Suplimentar, Colegiu lărgit constată că SA „Moldovagaz” corect, în temeiul pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai

2011, a calculat consumul de gaze naturale conform sistemului paușal pentru o perioadă de 85 de zile (01 ianuarie 2018- 27 martie 2018), deoarece în lipsa accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, calculul a fost efectuat pentru a perioadă nu mai mare de 3 luni, or potrivit duplicatului notei de serviciu a controlorului de sector din 01 iulie 2019, în perioada ianuarie 2018 – aprilie 2018 Ion Fana lipsea deseori de acasă, iar indicațiile contorului au fost transmise prin telefon (f.d. 154, vol. I).

În această conjunctură, instanța de recurs consideră întemeiată soluția primei instanțe că, în speță, nu au fost stabilite și nu există temeiuri pentru admiterea acțiunii și anularea actului administrativ.

În această ordine de idei, față de considerentele expuse și în raport cu dispozițiile citate, se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când instanța de fond în mod temeinic și legal a respins acțiunea depusă de Ion Fana.

În temeiul celor constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea primei instanțe a fost adoptată în limitele competenței, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, iar în rezultat corect a respins acțiunea depusă de Ion Fana.

De asemenea, în condițiile în care a fost constatată legalitatea deciziei nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și calculului consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018, fiind respinsă pretenția reclamantului Ion Fana privind anularea acestora, care și este cerința de bază a acțiunii principale, prima instanță corect a conchis, în temeiul art. 94, 96 Cod de procedură civilă, asupra respingerii cerinței reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică. Or, aceasta nu este decât o cerință subsecventă pretenției principale.

Din considerentele expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de către SA „Moldovagaz” întemeiat, urmând a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) și c) și alin. (2) și art. 258 alin. (3) ale Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ion Fana, reprezentat de avocatul Maxim Todorov.

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz”.

Se casează integral decizia din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul și se menține hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă Ion Fana împotriva Societății pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz”, persoanelor terțe Victoria Fana și Societatea cu Răspundere Limitată „Cahul-Gaz” cu privire la anularea deciziei nr. 16 din 14 iunie 2018 privind încălcarea de către consumatorul

final a clauzelor contractuale și calculului consumului de gaze naturale din 14 iunie 2018 și, încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan